

Ecologie

Diverse typen loofbos, soms in naaldbos, meestal in drogere gebieden dan *D. hilaris*. Daarnaast komt de soort in open terrein voor, zolang er enkele bomen of struiken staan. Veel in parken en tuinen.

De vliegen zijn op open zonnige plekken langs en in bossen te vinden, waar ze vooral bloeiende struiken of boterbloem bezoeken en op bladeren van struiken zitten. Mannetjes vertonen zweefgedrag op enkele meters hoogte.

De larve leeft van bladluizen op diverse bomen en struiken en overwintert als volgroeide larve. Dit kan mogelijk zowel in de strooisellaag als in de vegetatie gebeuren, want Lundbeck (1916) vond de larve op de grond, terwijl Dušek & Láška (1962a) deze in maart op een kersentakje aantreffen. Rotheray (1987) wijst er echter op dat het exemplaar van Dušek & Láška (1962a) afwijkt van de door hem gevonden larven van *D. venustus*. Er is een waarneming van een vrouwtje dat eitjes een voor een, dus los van elkaar, legde op eikentakjes waar ogenschijnlijk geen bladluizen op zaten (pers. obs. J. van Steenis).

Summary – Fairly common. Less common before 1950, increased since. Deciduous forest, occasionally coniferous forest. Also half-open and urban landscapes like parks and gardens.

Didea Didea's

MR

Middelgrote tot grote vliegen (7-16 mm) met breed en afgeplat achterlijf. De karakteristieke lichte banden op de verder zwarte rugplaatjes 3-4 lijken op skibrillen: afgerond aan de zijkanten en samengeknepen in het midden. Rugplaatje 2 met twee schuin geplaatste lichte vlekken. Vleugelader 3 is gebogen.

Taxonomie en determinatie

Soms wordt *Megasyrphus erraticus* tot dit genus gerekend (ROTHERAY & GILBERT 1989), maar deze opvatting wordt hier niet gevolgd (zie genustekst *Megasyrphus*). Determinatie van de soorten is geen probleem met de gangbare determinatieliteratuur.

Verspreiding

Holarctisch genus met zes soorten (waarvan er een alleen uit de Himalaya bekend is). Er zijn drie soorten uit het palearctische gebied bekend, die alle in Nederland voorkomen.

Ecologie

De vliegen leven in of nabij bossen en bezoeken vaak bloemen. De larven leven van bladluizen, meestal op naaldbomen, maar er zijn enkele vondsten op loofbomen bekend.

Didea alneti Groene didea

MR

Grote *Didea* met meestal lichtgroene, soms blauwachtige of gele achterlijfsteekening. Bij dode exemplaren verkleurt

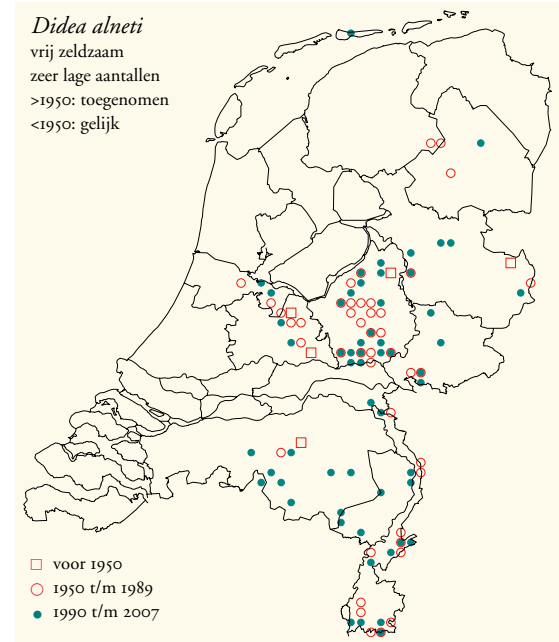
de groene of blauwe kleur vaak naar geel. Verder herkenbaar aan zwarte haltertjes, zwart rugplaatje 5 en (bij vrouwtje) zwarte tekening op voorhoofd. Lengte 7-16 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Holarctisch. Van West-Europa tot in Japan en in Noord-Amerika. In Europa van Ierland en Noord-Scandinavië tot in Centraal-Europa en de Pyreneeën. In Zuid-Europa beperkt tot berggebieden.

In ons land vrij zeldzaam in het binnenland en in Zuid-Limburg. Sinds 1950 toegenomen. Plaatselijk komt de soort in aantal voor.

Het aantal generaties is onduidelijk.

Ecologie

Loof- en naaldbos op zandgrond, doorgaans droog, met enige ondergroei. Ook op halfopen heideterreinen.

De vliegen worden gevonden bij struweel, op graslanden en in bloemrijke wegbermen bij bossen, waar ze op bladeren zitten en bloemen van bijvoorbeeld lijsterbes bezoeken. Mannetjes vertonen zweefgedrag langs bosranden en op open plekken in bossen op enkele meters hoogte. Mogelijk een trekker (GATTER & SCHMID 1990).

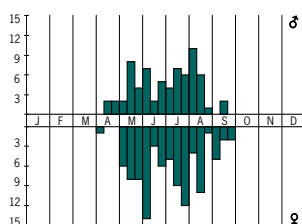
De larve is gevonden bij bladluizen op naaldbomen en op eik (BARKEMEYER 1994, SPEIGHT 2000A). Het popstadium duurt circa twee weken (BARKEMEYER 1994).

Summary – Rare. Increased since 1950. Deciduous and coniferous forest on sandy soil, mostly dry. Also in half-open heathland.

Didea fasciata Bosdidea

MR

Middelgrote *Didea*. Tekening op achterlijf, inclusief rugplaatje 5, gele. Haltertjes en gezicht geel. Lengte 10-13 mm.

Didea alneti

Vrouwtje *Didea alneti*
op bloem van meidoorn.

Verspreiding en vliegtijd

Palaarctisch. Van West-Europa tot in Oost-Siberië. Wegens voorkomen in Noord-India ook als oriëntaals te beschouwen (BRUNETTI 1923). In Europa van Ierland en Zuid-Scandinavië tot in Spanje, Italië en Griekenland. Algemeen in heel Nederland, met name op de zandgronden, minder in het kustgebied. Soms in aantal bij elkaar. Aantal generaties onduidelijk.

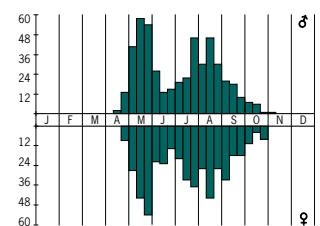
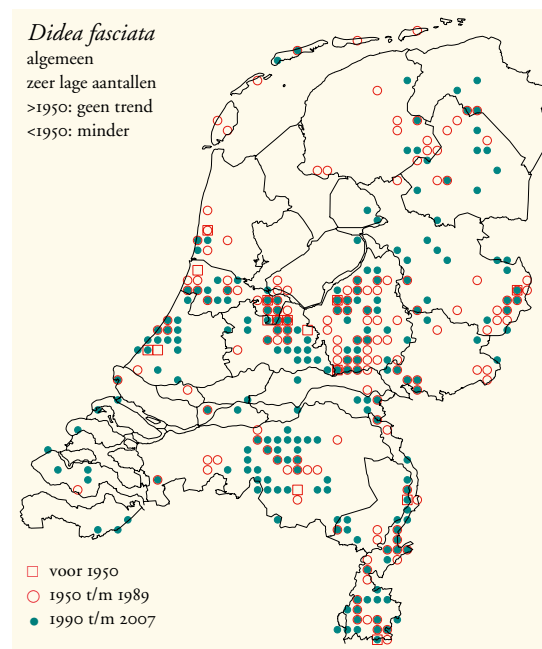
Ecologie

Diverse loof- en naaldbostypen, meestal met veel open plekken en een goed ontwikkelde ondergroei.

Didea fasciata is een 'zenuwachtige' soort die niet lang zit. De vliegen hebben een snelle, grillige vlucht, laag door kruiden- en struweelvegetaties. Mannetjes zitten vaak op zonnige plekken op bladeren, vanwaar ze regelmatig opvliegen om andere insecten te verjagen of om te zweven. Mogelijk een trekker (GATTER & SCHMID 1990).

De larven zijn gevonden bij bladluizen op naaldbomen. In Centraal-Europa is deze soort de belangrijkste natuurlijke vijand van luizen die schadelijk zijn in aanplant van zilverspar (BARKEMEYER 1994, LÁSKA & STARÝ 1980). De larven zijn weliswaar ook vermeld van verschillende loofbomen, maar deze meldingen hebben betrekking op de Amerikaanse soort *D. fuscipes* Loew, die vroeger met *D. fasciata* verward werd (VOCKEROTH 1992).

Summary – Fairly common. Less common before 1950. Deciduous and coniferous forest, mostly with well-developed understory.

Didea fasciata

Didea intermedia
Dennendidea

MR

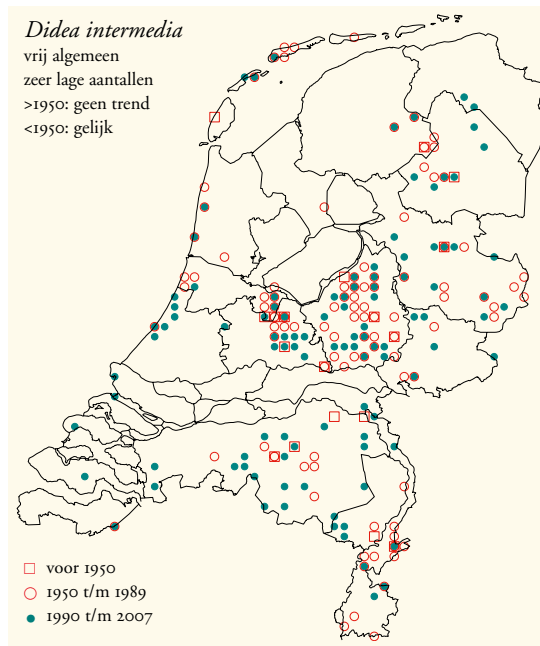
Gemiddeld de kleinste *Didea*. Achterlijfstekening geel. Te herkennen aan zwarte haltertjes, zwarte middenstreep op gezicht en gele tekening op rugplaatje 5. Lengte 7-12 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palaarctisch. Van West-Europa tot in Oost-Siberië. In Europa van Noord-Scandinavië tot in berggebieden van Spanje, Italië en de Balkan.

Vrij algemeen in heel Nederland op de zandgronden, maar minder talrijk dan *D. fasciata*.

Aantal generaties onduidelijk.

Ecologie

Naald- en gemengd bos, zelden in loofbos. In de duinen ook in naaldbos waar verder weinig andere zweefvliegsoorten voorkomen.

De vliegen worden vaak langzaam vliegend boven kruiden of tussen struiken gezien. Mannetjes vertonen zweefgedrag op enkele meters hoogte nabij bomen. Bezoekt voornamelijk gele composieten (hoewel dit mogelijk komt doordat dit vaak de enige talrijke bloemen zijn in de habitat van de soort).

De larven zijn gevonden op zwarte den. Zij kruipen over de naalden en eten er bladluizen (EVENHUIS 1978). Overwinterende larven zijn in Tsjechië gevonden in de strooisellaag van een sparrenbos (KULA 1980).

Summary – Fairly common. No apparent trends. Coniferous and mixed forests, rarely in deciduous forest.

Doros
Knotszweefvliegen

WR

Grote, opvallend zwart-felgele vliegen (14-16 mm) met knotsvormig achterlijf vanwege sterk ingesnoerd eerste segment.

Taxonomie en determinatie

Speight (1988b) behandelt de twee Europese soorten. De Nederlandse soort kan met alle gangbare literatuur op naam worden gebracht.

Verspreiding

Holarctisch. Er zijn drie palaarctische soorten en een nearctische soort. In Europa komen twee soorten voor, in Nederland een (PECK 1988, SPEIGHT 1988B, VOCKEROTH & THOMPSON 1987).

Ecologie

Zie soorttekst.

Doros profuges
Knotszweefvlieg

WR

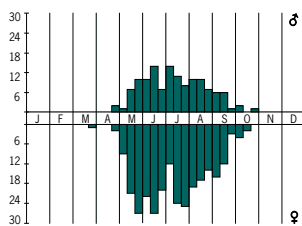
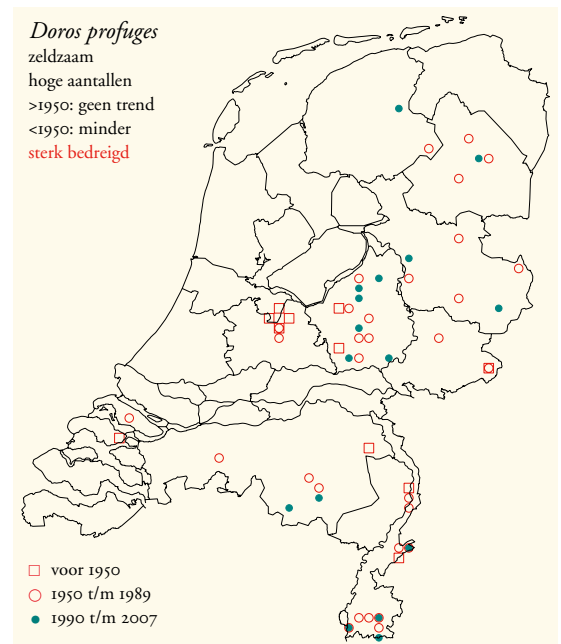
Grote, zwart-met-felgeel gekleurde soort met knotsvormig achterlijf. Borststukrug zwart met felgele biezen, achterlijf met brede vlekken op rugplaatje 2 en smalle banden op voorranden van rugplaatjes 3-4 en op achterrand van rugplaatje 4. De vleugelvoorrand is verdonkerd. Lengte 14-16 mm.

Lang is deze soort in Nederlandse en veel Europese literatuur vermeld als *Doros conopseus*. Deze soortnaam bleek een verbastering van *conopsoides* te zijn en had betrekking op *Ceriana conopsoides*. Er was dus één naam voor twee soorten en daarom moest er een andere naam voor de hier behandelde soort komen. Dit bleek de vijf jaar later beschreven *D. profuges* te zijn (THOMPSON ET AL. 1982).

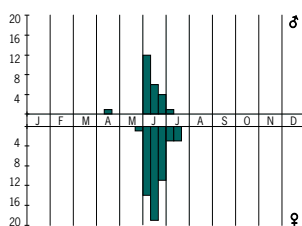
Verspreiding en vliegtijd

Palaarctisch. Van Europa tot aan Japan. In Europa van Zuid-Noorwegen, Midden-Zweden en Zuid-Finland tot en met Spanje en van Ierland tot Europees-Rusland. In het hele areaal lokaal en zeldzaam.

In Nederland zeldzaam in binnenland en Zuid-Limburg. Het voorkomen fluctueert door de jaren heen sterk: er zijn relatief veel waarnemingen uit 1988-1994, maar daarna en daarvoor minder. Lokaal soms talrijk.

Didea intermedia

Doros profuges